

Eesti Loodushoiu Keskus taastab Laeva jõe alamjooksu

Happyriver annab jõele õige lõpu

Üks jõgi, kaks lõppu

Kui ilm lubab, algab Laeva jõe alamjooksu taastamine tuleval suvel.

▲ Kärevere sillast veidi alla-
voolu kohiseb Emajõkke inimeste kaevatud sirge Laeva kanal. Laeva jõe käänuiline vana alamjooks lõksub aga endiselt Alam-Pedjal ning võtab aasta pärast lompide rea asemel jälle jõe näo.

VILJA KOHLER

vilja.kohler@postimees.ee

Kärevere sillast ligi viis kilomeetrit ülesvoolu jääva Karisto oja ja Aiui jõe nime all tuntud Laeva jõe alamjooksu taastamiseks algatas projekti «Onnelik jõgi» ehk Happyriver MTÜ Eesti Loodushoiu Keskus, mis muul hülisügisel lõpetas projektiga Happyfish Alam-Pedjal Emajõe kümne vanaajõe suudme puhastamise.

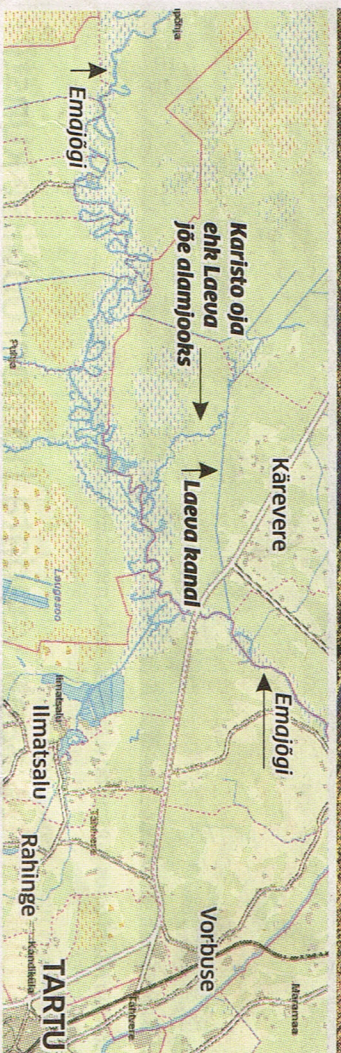
«Happyfish kinnitas meile usku, et elupaikade oskuslikul taastamisel on kaladele väga hea mõju,» rääkis Eesti Loodushoiu Keskuse kalandusteadlane Meeлис Tambets. Kuid vanaajõgede suudmete puhastamise käigus sai selgeks ka see, et sealse piirkonna veekogude ja kalastiku seisundiga saab päris rahule jääda alles siis, kui on uuesti elu sisse puhunud Laeva jõe alamjooksu looduslikule süngile.

Vana kalarohke koht

«Laeva jõe alamjooksu otkord on praegu kurb,» selgitas Meeлис Tambets. «Jõe vesi on looduslikust süngist kõrvale juhitud, suuree taandudes jääb jõest järele vaid üksiteisest eraldunud seisuveeliste lompide jada.»

Inimene sekkus selle jõe kulgemisse juba 19. sajandi lõpus, kui maaparanduslike tööde käigus hakati kaevama kaheksa kilomeetri pikkust Laeva kanalit, et juhtadelt paremini heina teha ja otsemini igasugust kaupa Tartu poole parvutada.

Karisto oja muutus kala-

Allikas: Maamnet. Foto: Heinrich Luik

KAS TEATE?

Laeva jõgi

- Jõgeva- ja Tartumaal voolav Laeva jõgi on Emajõe vasakpoolne lisajõgi, mis algab Jõgevamaalt Kassnurme küla lähedal olevast allikast. Jõgi on 50,5 km pikk, valgala 275,2 km².
- 2008.-2009. aastal puhastati Jõgeva maaparan-

meeste pärisuunaks, vanasti oli see väga kalarohke koht. Nüüd jääb sinna kudema ujunud kaladest osa pärast suuree taandumist eraldatud «tilkidesse», kus karm talv võib neile saatuslikuks saada. Värsked uuringud, milles jälgiti saatjatega määratud kalade rändeid, näitasid, et Karisto oja ujub kudema ka kaitsealuseid tõugjaid.

Et Laeva jõe viie kilomeetri pikkune alamjooks muutuks jälle kalarohkeks ja -hoidlikuks, algab tuleva suve teisel poolel jõesängi süvendamine endisese vormi ja seejärel suunatakse sinna ka vesi. Peale selle taastatakse jõe luht, puhastatakse koelmuadeld vösa, asustatakse uuendatud jõesängi 10 000 noort tõugjat, korraldatakse sajal lapsele õppelaagrid ja tehakse teadusuuringuid.

Ainulaadne töö

Rahaliselt toetavad Happyriveri elluviimist Euroopa Liidu LIFE'i fond ja keskkonnainvesteeringute keskus (KIK). Peale Laeva jõe alamjooksu pole Tartu- ja Jõgevamaal tehtud ühtegi teist taotlust vanade jõesängide taastamiseks.

«Puhastatakse küll olemasolevaid jõesänge ja tehakse koelnuid korda, aga vana jõesänge pole rohkem käsile võetud,» märkis keskkonnameti Jõgeva-Tartu regiooni juhtivspetsialist Helen Manguse.

Ta lisas, et Laeva jõe alamjooksu lähedale jäävate Emajõe vanaajõgede suudmete avamine oli hästi tehtud tänuväärne töö. «Loodus on seal nüüd mitmekessem,» rääkis Helen Manguse. «Seda nii liigiliselt kui ka silmale vaatamiseks, vanaajõgede puhastamise käigus tehti saarekesi ja lookeid, pilt on hüga liusam.»

Peale Happyriveri on Eesti Loodushoiu Keskusel käsil teinigi LIFE'i projekt. See Springday-nimeline ettevõtmine tegeleb Eesti allikate kaitse ja taastamisega.

LÜHIDALT

Tamme lõviklubi annetas 3300 eurot haridusele

Tartu Tamme Lionsi klubi annetas Tartu kristlikule noortekodule 3300 eurot. Raha kogunes Lionsi klubi liikmete kaasaloomisest heategevusüritustel ning lahete inimeste ja sponsorite annetustest.

Oma osa selle summa kokkusaamisemisel oli ka Tartu Toomemäe noortekojal, kes oli üks suvise «Palliralli» eestvedajaid.

Tartu kristliku noortekodu juhtaja Kristjan Pallavi sõnul kuulub abiraha kõrgkoolides ja erakoolis õppivate noortekodu kasvandike õppemaksu peale. Tartu sõpruslinna Lüneburgi Lionsi klubi toetas noortekodu folktrühma rahvariiete ostmisel.

Noortekodu on sponsoritelt ja abiliselt saanud ka varem tuge rahvaramuusikaga tegelemiseks. Teisel avendil esinesid noored oma jõulukontserdiga Aarikese hooldekodus, 15. detsembril on kontsert Tartus Peetri kirikus. (TPM)

JUHTUS

Kratt viis arvuti

Õoi vastu 8. detsembril varastati Tartus Turu tänaval lukustamata korterist sülearvuti Apple MacBook Air. Vargusega tekitatud kahju on 1300 eurot.

Naine peksis mehi

7. detsembril sai politsei teate, et Tartus Raatuse tänava meelelahutusasutuse juures tungis alkoholi tarvitav 23-aastane naine kallale kahele 23-aastasele mehele. Politsei toimetas agressiivseks muutunud naise kainenema.

Õösel näpati käekott

Õoi vastu 7. detsembril varastati Tartus Pepleri tänava noonest käekott koos mobiilitelefoni ja muude isiklike esemetega. Vargusega tekitatud kahju on 135 eurot.